

שאלה: אני אדם שומר מצוות. אני למדתי בישיבות עד גיל 22 ואז הלכתי ללימודים כדי לדעת מקצוע ולהתפרנס. יש לי שלשה בנים, הגדול שבהם בגיל 14, אחר כך גיל 11, ואח"כ גיל 6. קייתי שגם הם ילמדו תורה אבל לצערי כל השבת אינם פותחים ספר. כל הראש שלהם בקומיקס. גם כל ימי השבוע בשעות הפנאי משחקים, נוסעים ב"אובר-בורד" ולא מעניין אותם כלל ללמוד תורה. נכון שאני אדם עסוק במקצוע שלי אבל מצער אותי שיש ספק אם הבנים שלי ירצו ללמוד בישיבות. מה עושים?

תשובה: זה מזכר לי מעשה שהיה אצל הרב "חפץ חיים". בא אליו אדם אם שאלה דומה לשלך. ענה לו הרב "מה אתה עושה כדי לעודד את בניך ללמוד?" ענה האיש "אני מדבר אליהם כל הזמן שחייבים הם ללמוד תורה". ענה לו הרב: "ובכן תדע שחינכת אותם שיעשו כמורך. הם יחקו אותך. גם הם כשיתבגרו ויתחננו יגידו לבניהם כל הזמן 'תלמדו תורה'". כמו שאתה מדבר. אבל בפועל לא יפתחו ספר, כי הם יעשו כמורך, מה שראו אצלך. אם רצונך שילמדו תורה, טוב שיראו כי גם אתה יושב ולומד תורה, ובזה יהיה סיכוי שגם הם יעשו אחר כך כמורך, לפתוח ספר וללמוד תורה".

בימינו יש נוהג בכמה בתי כנסת שיש שעות קבועות "אבות ובנים". זאת אומרת האב מקדיש שעה או שתי שעות ללמוד עם בניו. זה טוב גם לְחַבֵּר ביניהם, להוסיף חיבה. השיתוף ביניהם בונה. ראוי שתלמד עם כל בן שלך לכל הפחות שעה אחת, כשהוא לבד אתך ומקבל תשומת לב יחודית.

אפשר כי עד עכשיו היית עסוק בכל שבת בקריאת העיתונים והעלונים שמחלקים בבית הכנסת. ודאי שבכל שבוע יש דרמה חדשה, או בעיניים פוליטיים, או בעיניים בטחוניים, ולפעמים גם בעיני השוק. תקציב לך זמן לקרוא בעיתון או ביום ששי או במוצאי שבת. אבל שבת קודש אל תבזבז את זמנך על מה שהוא חולף ועובר. הרי לשבוע הבאה יהיו כל החדשות שכרגע מסקרנות אותך, יהיה נחלת העבר, משעממות, וללא כל ענין מושך אותך לדעת [אלא אם כן אתה מחבב היסטוריה]. יש גם בעיה בקריאת עיתונים בשבת שהרבה פעמים יש שם דברים מעצבנים אותך. ויש גם דברים המעציבים אותך. לפי ההלכה אסור להצטער בשבת. נוסף על כך יש בעיה של מוקצה, כי בהרבה דפי העיתון יש מודעות מסחריות, ובודאי אסור לקרוא בהם בשבת. והרבה פעמים אתה סוקר את המודעות המסחריות כדי לדון עם אשתך מה תקנה בעתיד, והיכן אפשר לקנות אותו מוצר במחיר חסכוני.

אני מציע לך ללמוד עם הבן הגדול מדרש תנחומא, כל שבוע בשבועו. ועם הבן השני תלמד "ספר אגדה" של ביאליק (הוצ' דביר), שיש בו סיפורים מעניינים, מוגשים בטוב טעם. החל מסיפורי אברהם אבינו.

ועם הבן השלישי תקרא יחד אתו סיפורי הצדיקים. תקבע לכל ילד שעה שלימה. אבל גם אתה צריך ללמוד ולהתקדם בידיעות התורה. אם הם יראו אותך כך, שוקד על ספר ובביטוי שפתיים, גם הם יתחנכו לכך. בודאי תעודד אותם מראש שבכל סעודה של שבת כל אחד מהם יגיד איזה דבר תורה קצר. תראה בזה התקדמות נפלאה. תדבר אתם על שבח התורה בסבר פנים יפות ובלי נימה של רוגז וקפידה. אלא "יד מקרבת".